

ผิวหนังอักเสบบริเวณริมฝีปาก และ มุมปาก (Chelitis, Perleche)

ศ.พญ.วรัญญา บุญชัย

สาขาวิชาตจอจิวเวชศาสตร์และผื่นแพ้สัมผัส

ภาควิชาตจวิทยา

Faculty of Medicine Siriraj Hospital

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

ผิวหนังอักเสบบริเวณริมฝีปาก และ มุมปาก มีลักษณะเป็นผื่นผิวหนังอักเสบในบริเวณริมฝีปาก หรือมุมปากเปื่อย มีอาการริมฝีปาก แตก แห้ง เป็นร่องแสบ บางครั้งถ้าเป็นมาก มีอาการบวม ตกสะเก็ดร่วมด้วยได้

สาเหตุการเกิดผิวหนังอักเสบบริเวณริมฝีปาก และ มุมปาก

- ขาดวิตามิน บี
- ติดเชื้อยีสต์
- ภูมิแพ้ผิวหนัง (atopic dermatitis)
- รับประทานยาแก้ปวดบางประเภท ทำให้ปากแห้ง
- ผู้ที่ติดนิสัยชอบแกะ เลียริมฝีปาก
- เสียดสีโดย dental floss
- เกิดจากการแพ้สารที่สัมผัสกับบริเวณดังกล่าว ซึ่งอาจเป็นจากสารก่อการระคายเคือง หรือเป็นจากภูมิแพ้สัมผัสจากสารต้นเหตุต่างๆ

สารต้นเหตุที่ทำให้เกิดการแพ้ที่ริมฝีปาก ได้แก่

- ผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับปาก ฟัน เช่น น้ำยาบ้วนปากฆ่าเชื้อแบคทีเรีย สารกันเสียในยาสีฟัน และน้ำยาบ้วนปาก เป็นต้น

- ลิปสติก เช่น ผสมสารให้รสชาติ (flavoring agents) สารกันเสีย สี

- ผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับเล็บ ในผู้ป่วยบางรายที่มีนิสัยชอบกัดเล็บอาจแพ้ สาร formaldehyde resin ในน้ำยาทาเล็บ, น้ำยาทำให้เล็บแข็ง สาร Acrylate ในเล็บปลอม

- อาหาร เช่น แครอท มะม่วง เปลือกส้ม กาแฟ เมล็ดถั่ว

- โลหะ Nickel ในผู้ป่วยบางรายที่แพ้โลหะนี้ และมีนิสัยชอบอม กีบโลหะ ปลายปากกา ปดอก

ลิปสติก

- ยาง ในผู้ป่วยบางรายที่แพ้ยางและมีนิสัยชอบอม หรือเคี้ยว ยางลบ หนัวยาง เป็นต้น

- น้ำลาย ประกอบไปด้วยน้ำย่อยหลายประเภท ก่อให้เกิดผื่นระคายเคืองได้ เช่น ในผู้ที่ชอบเคี้ยวหมากฝรั่ง สูบบุหรี่ ผู้ที่ติดนิสัยเลียริมฝีปาก ผู้ที่ใช้ฟันปลอมที่ไม่พอดี

วิธีปฏิบัติตัว

- หลีกเลี่ยงการแกะ เลียริมฝีปาก

- หมั่นทาครีมบำรุงผิวบ่อยๆ

- หยุดใช้ผลิตภัณฑ์ต่างๆ ที่ต้องสงสัยว่าอาจเป็นต้นเหตุของผื่น

- สังเกตว่าสารต้นเหตุของผื่นคืออะไร เช่น สารสัมผัสจากของใช้ อาหาร เป็นต้น

- หากเป็นซ้ำๆ หรือเรื้อรัง ควรมารับทำการทดสอบภูมิแพ้ผิวหนังโดยวิธีปิดสารทดสอบบนผิวหนัง (Patch test) โดยชุดทดสอบจำเพาะต่อโรคริมฝีปากอักเสบ และกรุณานำสารที่สงสัยว่าเป็นสาเหตุมาทำทดสอบด้วย